

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Cornelii Hazart Societatis Iesv Theologi Discursus Morales In Selectiora Loca Genesis, Exodi, Levitici, Numerorum

Hazart, Cornelius

Antverpiæ, 1688

Discursus V. Præcipit Deus ut in altari semper ignis arderet.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52700](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52700)

3. Homo prudens abstinebit se ab omni consortio malo, ne illius vitia contrahat quibus anima inficiatur: Hinc tam sollicitè nos admonet *Salomon Prov. cap. 1. Fili mi, inquit, si te lactaverint peccatores, ne acquiescas illis, ne ambules cum eis, prohibe pedem tuum à semitis eorum, pedes enim illorum ad malum currunt, & ducunt ad interitum. Quis prudens, qui hæc audit, non cavebit sibi ab impiis quibuscum debet perire?*

Ad extremum, sicut Deus voluit, & præcepit *Moyse* ut in omni sacrificio offerretur sal quod est genuinum prudentiæ signum, sic non est homo qui vivit, cui in omnibus actionibus non sit opus prudentia ad recte sancteque vivendum, ac serviendum Deo.

DISCURSUS V.

Præcepit Deus ut in altari semper ignis arderet.

Sicuti Deus præceperat ut in omni sacrificio sal offerretur, sic etiam voluit ut ignis in altari semper arderet: Sic enim ait: *Ignis in altari semper ardebit quem nutriet sacerdos, subjiciens ligna mane per singulos dies: Ignis est iste perpetuus qui numquam deficiet in altari.*

Amorem divinum esse instar ignis, est omnium fere Patrum & S. Scripturæ doctrina; & recte, quia proprietates quas habet ignis, easdem habet & amor.

1. Sicuti ignis scoriam aliasque sordes separat ab auro, sic ignis charitatis, inquit *Franco Abbas, Tom. 4 de gratia Dei*, extrahit noxios carnalium affectuum humores è corde ut purum sit.

2. Sicut ignis semper tendit in altum, sic amor, inquit *Augustinus, in Psal. 121 ad superna elevat, & ad æterna inflammat, & ad ea quæ non transeunt, animam excitat.*

3. Sicuti nihil est quod ignem lædere possit, sic nihil est, inquit sponsum *in Cant. cap. 8 quod vero Dei amori possit nocere: Aqua multe, inquit, non poterunt extinguere charitatem, neque flumina torquent illam.*

4. Sicuti ignis devorat omnia, sic nihil est in mundo quod amor non superet: Non tribulatio, inquit *Paulus*, non angustia, non gladius, non mors, non vita, non persecutio, denique nihil.

5. Sicut inter elementa nihil præstantius igne, sic, inquit *Hugo*

de S. Victore lib. 2. Miscell. Tit. 48 charitas regina virtutum est.

6. Sicuti ignis quæ dura sunt mollia facit, sic amor, inquit *Themius*, *Hom.* 23 dura & aspera levigat.

Denique quando Scriptura vel nos loquimur de amore alicujus, dicimus ardet amore, sic & duo illi discipuli in *Emaus*, de scriptis dicebant: *Nonne cor nostrum erat ardens in nobis, cum loqueretur nobis in via?* & quando describitur amor sponsæ in canticis, dicitur: *Lampades ejus lampades ignis.*

Ergo jam patet ad oculum quod amor divinus in effectibus suis non differat ab igne: Hic est ille ignis de quo dicit *Christus Luc. cap. 12. Ignem veni mittere in terram, & quid volo nisi ut accendatur?* Per hunc ignem intelligunt Patres, & passim omnes interpretes, Spiritum sanctum in forma ignis missum de cælo super Apostolos: Atqui Spiritus sanctus amor est inter Deum Patrem & Filium, ergo *Christus* dicit se venisse ut mitteret amorem divinum in mundum, & hoc unum optare ut amor ille in omnium cordibus ita accenderetur ut numquam deficeret, juxta illud quod sub figura voluit Deus significare cum dixit: *Ignis in altari semper ardebit: Altare*, inquit *Gregorius*, *Lib. 25 Moral. cap. 7* cor nostrum est, in quo jubetur ignis semper ardere, quia necesse est ex illo ad Dominum charitatis flammam indefinenter accendere.

Hoc est quod *Paulus 1. Thessal. cap. 5* clamat ad omnes fideles: *Spiritum nolite extinguere*: Facite ut amor Dei semper ardeat in cordibus vestris: Nam sicuti spiritu deficiente in corpore nostro, morimur, sic Spiritu sancto sive amore divino extincto in corde nostro, perimus. Ostendam ergo. 1. Spiritum illum posse extinguui. 2. Illum aut esse in summo flore, aut si non sit, penitus interire. 3. Nostra dumtaxat culpa posse extinguui: Quæ omnia *Paulus* tribus hisce verbis complexus est: *Spiritum nolite extinguere.*

Spiritum
sanctum
posse ex-
tingui.

Quod ad primum, scilicet spiritum posse extinguui, quis hoc non videt clare in *Gedeone*, *Saule*, *Davide*, & *Salomone*?

De *Gedeone* dicit Scriptura *Judic. cap. 6. Spiritus Domini induit Gedeonem*, sed spiritum illum extinxit, quando paulo post adoravit idola.

De *Saule* etiam dicit Scriptura *Lib. 1 Reg. cap. 10*, quod *insultavit in eum Spiritus Domini*, & jam versabatur inter Prophetas eratque unus ex eis: Postea tamen sic spiritum istum extinxit ut 85 Sacerdotes innocentes simul in conspectu suo jusserit occidi.

De

De *Salomone* inquit Scriptura *Lib. 3 Reg. cap. 3* quod diligeret Dominum, & ambularet in præceptis *David* patris sui, & ille tamen sic amorem istum divinum extinxit ut se effunderet in omnes amores impuros cum feminis alienigenis, & illarum idolis ferviret.

De *Davide* quid dicam? *David* virorum erat mitissimus, cum haberet *Saulem* hostem suum capitalem in manibus, eumque posset occidere, vitæ illius pepercit, sed idem innocentem *Uriam* iussit interfici.

Plena est Scriptura ejusmodi exemplis: Sponsa tanto amore febrebat in sponsum ut etiam media nocte curreret per plateas, nec verbera curaret nec vulnera, modo posset illum invenire; & cum sponsus paulo post, ultro, etiam de nocte, ad domum illius accederet, & pulsaret ad ostium ut intrmitteretur, non aperuit sponsa, nolebat enim surgere è lecto ne pedes suos inquinaret. Huc reciderat primus ejus amor ut pluris faceret pedes suos quam Deum.

Moses magna in Deum fiducia, virga percusserat mare rubrum, & diviserat undas, postea dubitavit an eadem virgâ aquas elicere posset de petra, cum Deus tamen illi dixisset se illi adfuturum.

Nonne jam vides ignem amoris in altari cordis nostri posse extinguui, adeoque merito *Paulum* Apostolum omnibus acclamare: Spiritum nolite extinguere?

Dico 2. Spiritum amoris extinguui penitus, & non flaccescere, est enim instar illius statuæ quam *Nabuchodonosor* videbat in somno, aut enim illa stabat in pleno suo decore ac fortitudine, aut ita ruebat ut vix superesset pulvis è mole tanta.

Duo nos hoc docebunt exempla, unum *Adami*, alterum *Lothi*: Tantus æstuabat in innocente *Adamo* spiritus, ut Deus revelaret illi in somnis *Christi* matrimonium cum futura Ecclesia, ostenderetque illam prodituram è suo latere, sicuti *Eva* prodibat, & formabatur è latere *Adam*. Quis tamen turpius spiritum illum plane extinxit? peccavit, aufugit à Dei conspectu, latuit, negavit, non doluit, maluit exulare, quam petere veniam. Est ne ille *Adam*, qui non multis ante diebus, vel forte horis, Dei præsentia & alloquio fruebatur, etiam cum dormiret? quomodo ergo nunc fugit à Deo? eòne deductus est, ut nec Deum dilexerit accedentem ad se? nec scelus falsus nec detestatus sit, etiam rogatus à Deo quid fecisset? quid miraris? sic enim illius amor

erat extinctus ut ne scintilla quidem una amplius superesset.

Alterum exemplum habemus in *Loth*. Quam strenue hic vir hi- nos inter angelos medius, pudicitiam *Sodomis* propugnavit: ipse solus toti civitati sese opposuit ut castitatem angelorum, qui erant in forma humana, contra cives, qui in domum illius volebant ir- rumpere, propugnaret: Quale spectaculum Deo, videre hominem tam castum, & quidem *Sodomis*, civitate, in qua à minimo usque ad maximum omnes ardebant flammis libidinis: quid aget in monte qui sic triumphavit in *Sodomis*? Vix est credibile quomodo spiritus *Lothi* fuerit extinctus: Nam qui tam strenuus & impavi- dus fuerat in castitate tuenda, egressus urbe tam detestabili, cum duabus filiabus suis peccavit in monte, atque ita spiritus ejus non intepuit, sed ita prorsus extinctus est ut ne scintilla quidem rema- neret. Quod malum ut averteret *Paulus* clamat: *Spiritum nolite extinguere.*

Ex hisce verbis denique patet quod spiritus ille nostra propria culpa extingatur.

Tuum enim est servare spiritum Deo adjuvante, tibi soli adser- bendum si perdas, neque enim vi raperis in præceptis, sed ipse te agis per abrupta. Num abreptum in scelus dices *Cainum*, quem Deus monuit ne peccaret? Quo studio architectatus est *David* ne- cem *Vrie*? Arcessit illum, litteras scripsit, excogitavit qua ratio- ne nec ille hostium tela evaderet, & ipse met linguis hominum non vapularet. Vaferrimi *Babylone* senes, quamdiu expectarunt opportunitatem peccandi? quibus se artibus instruxere ut pudici- tiam *Sufanne* expugnarent? omnia cum summa voluntatis liber- tate peracta, nihil coactum, adeoque quemadmodum illi sua cul- pã Spiritum extinxere, sic & nos, propterea dicit *Paulus*: *Nolite ex- tingueret spiritum*: Vos ipsi nolite, in vestra enim potestate est, Deo adjuvante, non extinguere, & facere ut ignis amoris divini semper ardeat in altari cordis vestri; & *ignis iste*, ut ait Deus *Mosè*, *sit perpetuus*: Quia ut ait *Bernardus Lib. de Dilig. Deo*: Modus dili- gendi Deum est, sine modo diligere. Similiter *Origenes Hom. 3. in Cant.* Mensura charitatis hæc sola est, ut tantum diligatur Deus quantum ipse vult: Voluntas autem Dei semper eadem est, nec unquam mutatur, numquam ergo mutatio aliqua, aut finis ullus esse debet, in charitate Dei. Denique *Gilbertus Abbas Serm. 19. in Cant.* Amor immensitatem æmulatur, dum nescit metam ponere affe-

affectibus suis: Sequitur ergo quod assidue nova nutrimenta habere debeat quibus foveatur: Hinc cum Deus vellet ignem in altari semper ardere, statim subjunxit: *Sacerdos illum nutriet subiciens ligna mane per singulos dies*: Nam, ut ait *Salomon Prov. cap. 26*: *Cum defecerint ligna, extinguetur ignis*: Audivimus supra *D. Gregorium* dicentem, quod altare sit cor nostrum, tu vero Sacerdos es, tuum est ergo nutrire ignem amoris in corde tuo: Quomodo hoc facies? assidue ligna subijcies, ligna autem, sunt opera tua, hæc si deficient, ignis extinguetur.

Audiamus *Gregorium*: Amor, inquit, magna operatur, si renuit operari, si otiaur, amor non est. Quocumque me verto in Scriptura, hoc unum audio, vel aperte, vel sub figuris, vel exemplis expressum, amorem divinum conjunctum debere esse labori & operi.

Numquid apertis verbis dicit *Christus Ioan. cap. 14*: *Qui diligit me servat mandata mea*? quasi diceret: Sicut ex fructu dignoscitur arbor, sic ex operibus dignoscitur amor. Si opera pereunt, perit amor: Propterea dicit *Ioannes Epist. 1 cap. 3*. *Filioli, non diligamus verbo neque lingua, sed opere & veritate.*

Videamus quid primum optet sponsa in *Canticis cap. 7*. quæ tanto amore diligebat sponsum suum ut aliquando audita sit dicere: *Nunciate dilecto meo quia amore langueo*, agra sum vel morior præ amore: Magnus amor! propterea dicebat dilecto suo: *Veni dilecte mi, egrediamur in agrum, commoremur in villis*. Vide quid quærat tam amans sponsi. Non petit otiaur, non deliciis frui, non commoda sectari, sed excurrere ad labores, & agros excolere, metere triticum, colligere manipulos, sudare sub cælo: Non enim dixit tantum: *Egrediamur in agrum*, sed etiam addidit. *Commoremur in villis*, nec enim sufficiebat egredi foras, & illico repetere urbem, hoc enim potius recreationis fuisset, sed volebat commorari in villis, ut continuo labori vacaret: Noverat enim perfectum amorem esse non posse qui non strenue laboraret pro Deo.

Nec mirum videri debet si amor sponsæ, labores quærit in campis, quando etiam in cælo, qui locus quietis est, otiaur non potest: Narrat *Isaias Propheta cap. 6*, volasse ad se unum de Seraphim, qui carbonem habebat in manu, & tetigit os Prophetæ. Hinc intelliges quam sit pronus amor in opus. *Seraphimi* in cælo supremi Angeli sunt qui thronum Dei ambiunt, & tanto amore feruntur in Deum, ut inde *Seraphim* appellentur, hoc est, toti ardentes amore:

Amor Dei
labores
quærit.

Et ecce hic *Seraphinus* qui volabat ad *Isaiam*, mallebat solum Dei deferere, & quasi divinitate carere, quam opere, reliquit enim caelum & descendit in terram, arripuit forcipem, & tulit carbonem de altari, applicuit illum ori *Prophetæ*, & purgavit labia illius; ut que adeo amor appetens est actionis.

Mira erat *Babylonica* statuæ structura, aureum caput habebat, perfectus brachiaque argentea, fæmora ærea, ferreas tibias, & partem pedum etiam ferream: Omnia membra æque solida ac pretiosa, sed non audio ullam mentionem fieri manuum, ergo vel iis caruit, vel certe tam debiles fuere ut dignum non fuerit illarum meminisse; inde conjicio statuam illam non diu staturam: Sic factum est, unus enim lapillus totam deiecit, & omnem illam pretiositatem corrumpit, & pulvere ac luto sædavit. Statua illa referre poterat animam amore divino pretiosissima omnium virtute, ornatam, sed manibus carentem; per manus autem passim in Scriptura opera significantur, quia manibus operamur: Si amor careat manibus, hoc est operibus, non potest subsistere. juxta illud *Gregorii*: Si amor magna non operetur, amor non est. Hoc jam vos docuere tres illæ figuræ quas attuli.

Discite jam hoc ab exemplis. 1. *Christus* post Resurrectionem suam agens cum Apostolis *Ioan. cap. 21*, petit inter alia à *Petro*: *Diligis me plus his?* respondit *Petrus*: *Etiam Domine, tu scis quia amo te.* *Pasce ergo*, inquit *Christus agnos & oves meas*. Quid hoc est dicere, nisi, si amas me, applica manum labori, sequere oves meas per frigus & æstum, defende illas contra lupos, discurre per montes & valles, per spinas & silvas ut quæras errantes & reducas ad caulam.

2. Quoties *Christus* oraverat Patrem suum in montibus? quam frequenter egerat cum Deo in solitudine? numquam tamen *Ioannes* Evangelista mentionem fecerat de ejus amore: Tandem *cap. 13* dicit: *Iesus dilexit Discipulos suos, & dilexit eos in finem*. Unde hoc colligit? ex eo quod addit: *Cenâ factâ*, inquit, *surgit à cenâ, posuit vestimenta sua, & cum accepisset linteum, præcinxit se, deinde misit aquam in pelvum*. Manifestum signum quod se accingat ad aliquod opus: Quod illud? *capit lavare pedes discipulorum, & extergere linteum quo erat præcinctus*. Ingens ac mirabile opus, Deum se prosternens ad pedes piscatorum, Dominum lavare sordidos pedes servorum suorum, magistrum extergere pedes Discipulorum suorum! Ex hoc opere collegit *Ioannes Christi* amorem erga Apostolos, ostenditque

que opera esse certissima signa veri amoris, adeoque amorem non esse qui operibus caret.

3. De *Magdalena* dicitur *Luc. cap. 7: Dilexit multum*. Unde hoc patet: an ex eo quod sederet ad pedes Domini audiens ejus doctrinam, & nihil ageret, adeo ut *Martha* diceret *Christo: Relinquit me solam ministrare, dic ergo ut me adjuves?* Tunc non dixit Scriptura de illa: *Dilexit multum*: Quando ergo? forte cum sederet ad sepulchrum Domini lachrymis suffusa? ne quidem tum: quando ergo? quando passis capillis, nudis pedibus, abjecto omni mundo muliebri, vili vestitu exiit domo sua in publicum, & per plateas in omnium conspectu recta abiit ad domum ubi *Christus* accumbebat inter *Phariseos* & scribas, omnium irrisores, nec tamen ludibria curans, ingessit se in convivium virorum, & coepit *Christi* pedes lavare lacrymis suis, & tergere comis. Tunc ait Scriptura: *Dilexit multum*: Nec mirum; tunc enim illud præstantissimum opus prodebat in lucem, summus illius amor quem gerebat in corde: Ergo verum est quod dicit *Gregorius*. Ubi amor est, ibi necesse est illum magna operari.

Hinc jam luce meridiana clarius patet stultitia & insania illius sectæ quæ hoc nostro tempore in *Belgio* & alibi, se altioris sensus homines, & contemplantes appellat; qui totam sanctitatem nescio in qua Contemplatione sic statuunt, ut quasi mente abrepti, aliud nihil respiciant nisi cælum, ad cætera omnia insensibiles. Putant charitati non licere vel ad punctum temporis, oculos, faciemque mentis à cælo defletere, quasi charitas tum abunde functa sit munere suo, si cælum spectet.

Primo enim, tunc non fuit habitus *Abraham* amasse, cum cælum, jussu Dei suspexit, stellasque posterorum suorum designatrices recensuit, sed cum ferrum strinxit in filium, illum Deo oblaturus, quo nullum præstantius opus viderat orbis: Tunc enim dixit illi Angelus Domini: *Nunc cognovi quod ames Deum*, sic enim legunt plerique interpretes: Unde hoc noverat Deus? non quod *Abraham* oculos defixisset in cælum & stellas, sed quod tale opus fecisset pro Deo, quale numquam antea vel visum fuerat vel auditum. Hoc est amare.

2. Quid clarius dici potest quam quod sponsus de amore sponsæ dicit *Cant. cap. 8: Lampades ejus*, inquit, *lampades ignis atque flammæ*: Septuaginta vero sic vertunt: *Ala ejus, ala ignis, flammæ ejus*.

Stulta con-
templatio-
nes.

eius. Hinc patet quod non amas nisi luceas, neque luces, nisi *deas*: Lampas est amor, ergo debet lucere, sed hoc non sufficit, quia debet amor habere alas ignitas & flammeas, ignitas ut ardeat, & alas ut evolare possit è corde: Tu amorem in Contemplatione constituis, sed non volas, ergo non amas.

Amor absque alis hypocrisis potius dicendus est quam amor: Hinc videmus illos qui præ se ferunt aliud nihil agere se nisi loqui cum Deo, passim pessime loqui de aliis, neminem æstimare præter se, omnes contemnere præ se, omnia carpere, omnibus contradicere, omnium aliorum doctrinam proclamare ut hæresim, suam solam ut divinam & veram; monstra superbiæ! dum uni cælo ac Deo adherere videntur, non semel merguntur in lutum & sordes. Hoc scilicet est amare Deum.

Verum sunt qui dicant: Non admodum opus est magnis operibus, modo cor ardeat amore, per hoc enim etiam minima opera maximi pretii sunt apud Deum. 1, inquit: De *Sardicensi* Episcopo dicit *Ioannes Apoc. cap. 3*, quod quamvis opera ipsius essent valde magna exterius, tamen non fuisse plena apud Deum, quia destituta erant spiritu interiori.

Respondeo, quod si Deus, etiam magna opera externa non respicit, sed tantum delectetur sanctimonia & amore interno; Quare ergo iussit dici per *Ioannem Apoc. cap. 2*, Episcopo *Ephesino*: *Prima opera fac?* quare laudavit Episcopum *Philadelphium*, dicens: *Scio operatua?* quare utrique coronam promisit?

2. Dicunt: Horologii index æstimandus non est, sed rotæ quibus illud movetur interius.

Respondeo: Sic est: Rotæ in horologio pluris fiunt, sed si index horas non designaret exterius, & si sono æris non moneremur de cursu temporis, quid juvaret procurfus rotarum?

3. Dicunt quod illa mulier de qua *Salomon* agit in proverbii *Cap. 31*: Fortis ab eo vocetur & summis laudibus efferatur propter minima opera: *Manum suam*, inquit, *misit ad fortia*, scilicet opera; quænam illa? *Digitus eius apprehenderunt fenum*: An hoc unicum est quod mulier ista agebat? ubi ergo manent cætera quæ *Salomon* narrat? nempe, quod de nocte surgeret ut gereret curam domesticorum, quod manum aperuerit inopi, & palmas suas extenderit ad pauperem, quod os suum aperuerit sapientiæ ut familiam suam in omni virtute instrueret, quod consideraverit semitas domus suæ, ne quis

poc-

peccaret, denique quod bonis operibus superaverit omnes reliquas feminas.

Quid amplius dicam? si nihil externa juvant, sed solus amor in corde in pretio est apud cælum, exurantur ergo cilicia, flagella, nemo cubet in assere, nemo vigilet de nocte, nemo se à carne abstineat, nemo jejundet, projiciat *S. Ioannes Baptista* suas locustas, & vescatur exquisitissimis cibis.

Quis dicet tales non insanire? Non potest amor divinus subsistere sine magnis operibus, si enim magna non operetur, amor non est. Et hic primus modus est quo ignis ille nutriri debet, ut semper ardeat in altari, & nunquam extinguatur. Subjicienda sunt quotidie ligna bonorum operum quibus possit ardere.

Alterum medium quo naturalis ignis flammæ magis excitantur & crescunt, est ventus, sive flatus: Ventus adversitates significat, *Adversitas* vis ergo ignem amoris tui quotidie crescere? fortis esto inter adversitates, & ignis tuus numquam extinguetur, sed magis semper *facit Dei* magisque ardebit. Amor enim, si fictus non est, quo sibi duriores *amore* sentit dilectum, eo suavius illi blanditur: *Job* numquam uberius laudavit Deum, quam cum ab eo satanæ traditus est: Sic *Abraham* non Deum dilexit cum filii *Isaac* nativitatem prædiceret, sed cum illi imperaret Sacrificium istius filii: Crevit amor inter adversa: Sic & *Maria* Deum dilexit cum filium pareret Virgo, sed magis cum illo filio orbaretur, & gladius doloris ipsius animam pertransiret: Tunc enim de illa dici poterat quod in figura ipsius dicebat olim sponsa *Cant. Cap. 1*: *Fasciculus myrrha dilectus meus mihi, inter ubera mea commorabitur*: Numquid & dixerat quod sponsus illam duxerat in cellaria sua? plâne, sed nusquam dilectum majori amore strinxit, quam cum versus esset in Myrrham, plus amavit cum illi esset amarus quam cum esset suavis; crescit amaritudine amor.

At quando de sponsa agimus, consideremus illud quod ait *Cant. cap. 5*: Cum per plateas noctu discurreret ut quæreret sponsum: *Invenerunt, inquit, me vigiles civitatis, percusserunt me, vulneraverunt me, tulerunt pallium meum. Adjuro vos filia Ierusalem, si inveneritis dilectum meum, ut nuntietis ei quia amore langueo*. Nota. Non ait: Nuntiate dilecto quia percussa sum, quia vulnerata sum, quia spoliata sum, quia frustra illum valde diu quæsi, sed nuntiate ei quia amore langueo. Inter vulnera, solum amoris vulnus experior: Non quæro pallium quod amisi, sed *Iesum* quæro quem diligo:

K k k

Lan-

Langueo, sed præ amore. Hæc summa amoris est inter vulnera carnis, tantum amoris vulnus sentire, dilectum quærere etiam post vulnera & jacturas: Miramur illam vulneratam vulnera non sentire? *Christi* amor, inquit *Augustinus Serm. 30 de Sanct.* persecutoris pœnam non sentit, quia charitatis flammæ non tantum dolores extinguunt, sed dolores etiam ipsas flammæ amoris magis accendunt.

Beatus vir, inquit *D. Iacobus cap. 1, qui suffert tentationem, quoniam accipiet coronam vitæ quam repromisit Deus diligentibus se.* Quid ait *Apostolus*? excitat ad labores, confirmat patientes, ostentans coronam quam promisit Deus diligentibus se. Quid animi ad patientiam potest adferre corona quæ non patientiæ destinata est, sed amoris? multum sane: Quia is apud Deum vere diligit qui patitur, amare enim est pati: Ideo de *Christo* dicitur: *Dilexit nos, & lavit nos sanguine suo.* Profusio sanguinis, & pati, signum amoris est: Sic etiam ait *D. Ioannes cap. 13: Cum Iesus dilexisset suos, in finem dilexit eos,* quasi diceret: Tunc vere dilexit cum in extremo passus est crucem. Propterea etiam *David* fortitudinem amoris conjunxit, cum dixit *Psal. 17: Diligam te Domine fortitudo mea,* significans, amorem nihil aliud esse quam pati, quemadmodum ad patientiam, singulari opus sit fortitudine.

Tandem ex omnibus hætenus dictis apparet, si velis ut ignis amoris semper ardeat in altari cordis tui, necesse est ut assidue illum nutrias magnis operibus, & inter adversa stes firmus, sic enim amor quotidie crescet magis ac magis, adeoque numquam, aut certe difficillime extinguetur.

DISCURSUS VI.

Varia Sacrificia pro variis peccatis.

Ordinaverat Deus primum Sacrificia quæ vel solo honoris ipsius respectu, vel ex mera offerentis devotione offerri debebant: Nunc incipit varia Sacrificia ordinare pro variis peccatis tam in communi, quam in singulari.

1. In communi: *Sacerdos*, inquit *cap. 4, qui peccaverit per ignorantiam, offeret pro peccato suo vitulum immaculatum Domino: Si peccaverit Princeps per ignorantiam offeret hircum: Si quis de plebe, offeret capream immaculatam.*